

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

485

Vragen van het lid **EI Fassed** (GroenLinks) aan de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *de gevangenneming van de Rwandese oppositieleidster Victoire Ingabire Umuhoya* (ingezonden 1 november 2010).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 15 november 2010).

Vraag 1

Hoe beoordeelt u, mede in het licht van de verklaring van de Europese Raad¹ en het rapport van Amnesty International «Safer to stay silent» van augustus 2010, het recht op vrijheid van meningsuiting in Rwanda?²

Antwoord 1

De Nederlandse regering hecht grote waarde aan de vrijheid van meningsuiting en heeft zorgen over de ontwikkelingen in Rwanda op dit gebied en de beperkte politieke ruimte voor de oppositie. Dat Rwanda na de genocide van 1994 wetgeving heeft opgesteld om te voorkomen dat bevolkingsgroepen tegen elkaar worden opgezet en extremistische ideologieën worden uitgedragen, is begrijpelijk. Dergelijke wetgeving mag echter geen vrijbrief zijn om de oppositie en media mond dood te maken. Het besluit van de Rwandese overheid eerder dit jaar om de betreffende wetten en de toepassing ervan aan een onafhankelijk onderzoek te onderwerpen, is dan ook een positieve stap. Als blijkt dat deze wetten inderdaad te ruim worden toegepast zal Nederland aandringen op aanpassing ervan.

Nederland en de EU zullen aandacht blijven vragen bij de Rwandese regering voor het respecteren van de mensenrechten en wijzen op de verantwoordelijkheid voor het creëren van een open en democratische rechtsstaat.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de rechtsgang in Rwanda in het algemeen? Opereert de Rwandese rechtsgang onafhankelijk van de regerende partij? Kunt u uw antwoord toelichten?

¹ Council of the European Union, Declaration by the Presidency on behalf of the European Union on the Statement of the Rwandan Government to the Parliamentary Report on Genocidal Ideology, Brussels, 6 oktober 2004, 1311/04.

² Amnesty International, Safer to Stay Silent: The chilling effect of Rwanda's laws on «genocide ideology» and «secterianism».

Antwoord 2

De Rwandese justitiële sector heeft de afgelopen jaren aanzienlijke vooruitgang geboekt. Op basis van de uitspraken van het *International Criminal Tribunal for Rwanda* (ICTR) kan worden geconcludeerd dat het Rwandese rechtssysteem inmiddels grotendeels voldoet aan de internationale standaarden. Het ICTR en een aantal nationale rechtbanken in Europa hebben de rechterlijke macht als in beginsel voldoende onafhankelijk bestempeld. Zorgelijk is echter wel dat de Rwandese regering zich regelmatig in de media uitlaat over individuele zaken die onder de rechter liggen.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u de condities waaronder verdachten worden behandeld in voorarrest en detentie? Is medische zorg voor verdachten en gevangenen gewaarborgd? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 3

De omstandigheden waaronder verdachten in voorarrest en in detentie verblijven zijn over het algemeen redelijk. De afgelopen maanden is in diverse individuele gevallen gebleken dat medische zorg wordt verleend indien daaraan behoefte was.

Vraag 4

Wat heeft de Nederlandse vertegenwoordiging in Kigali ondernomen om te zorgen dat de rechtsgang tegen Ingabire eerlijk verloopt? Kunt u concreet aangeven wat Nederland heeft ondernomen?

Antwoord 4

De Nederlandse vertegenwoordiging in Kigali volgt het proces tegen mevrouw Umuhoza Ingabire nauwlettend. Zo zijn vertegenwoordigers van de ambassade aanwezig bij het proces, en heeft de ambassade contact gehad met het secretariaat van haar partij, de UDF-Inkingi. Het strafproces tegen mevrouw Umuhoza Ingabire werd daarnaast tijdens de politieke artikel 8 dialoog van de EU op 2 november jl. aan de orde gesteld bij de Rwandese regering. De Minister van Justitie benadrukte dat het proces openbaar is en de internationale partners zich dus zelf kunnen vergewissen van het bewijsmateriaal tegen mevrouw Umuhoza Ingabire en het eerlijke verloop van het proces. Omdat mevrouw Umuhoza Ingabire de Rwandese nationaliteit heeft kan de Nederlandse ambassade te Kigali haar geen consulaire bijstand verlenen.

Vraag 5

Is de Nederlandse vertegenwoordiging voornemens fysiek aanwezig te zijn tijdens de rechtszaken opdat er een eerlijk proces plaatsvindt? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 5

Een vertegenwoordiger van de ambassade was inderdaad aanwezig bij haar eerste voorgeleiding bij de rechtbank op maandag 25 oktober jl. De ambassade zal zeker ook bij de toekomstige zittingen aanwezig zijn.

Vraag 6

Kunt u gezien de actuele situatie binnen een week antwoorden?

Antwoord 6

Door omstandigheden is dit niet mogelijk gebleken.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Dijkhoff (VVD), ingezonden 20 oktober 2010 (vraagnummer 2010Z15013)